

Časová osa Chipu: Operační systémy

Začátky byly skromné, nyní jsou však operační systémy skutečnými **VŠEUMĚLY**, kteří současně zvládají velké množství úkolů. V budoucnu toho budou umět ještě mnohem více.

MARKUS MANDAU

Na počátku byl člověk – a jeho stroj. První sálové počítače v padesátých letech neměly operační systém, ale byly obsluhovány lidským operátorem, který je krmil děrnými štítky. To se změnilo teprve s „General Motors North American Aviation Input/Output System“ (GM-NAA I/O), který

převzal základní funkci operátora: nastartoval další úlohu v okamžiku, kdy byla hotova ta předcházející. Rané operační systémy byly tvořeny speciálně pro počítače, na nichž fungovaly. Prvním systémem, který bylo možné použít na všech modelech, byl v polovině šedesátých let OS/360 od firmy IBM. Jeho vý-

voj stál 50 milionů dolarů – 225 dolarů za jeden řádek programu. Jako jeden z prvních systémů předpokládal OS/360 velkokapacitní paměť, například pevný disk. Pomocí emulátoru funguje dokonce na současných PC. Lze si ho bezplatně stáhnout na adrese www.cbttape.org/os360.htm. Následná verze

Historie operačních systémů

1956 GM-NAA I/O

První operační systém byl uveden u General Motors na sálovém počítači IBM 704. Nevládal však více než dávkový procesing.

1973 Xerox Alto

První systém s grafickým rozhraním byl do roku 1981 používán pouze pro výzkumné účely.

1981 Lisa OS

Apple přináší pro osobní počítače první pracovní plochu včetně ovládní myši. Krátce nato Microsoft tento koncept kopíruje.

1956

1969

1973

1981

1983

1985

1969 Unix

Ken Thompson a Dennis Ritchie potřebovali vysoce výkonnou platformu pro svoji hru „Space Travel“ – a vyvinuli první moderní operační systém.

1981 MS-DOS

Jednoduchý operační systém byl standardně dodáván s PC a dopomohl Microsoftu k průlomu.

..	COM	1920	07-23-81
IBMDOS	COM	6400	08-13-81
COMMAND	COM	3231	08-04-81
FORMAT	COM	2560	08-04-81
CHKDSK	COM	1395	08-04-81
SYS	COM	896	08-04-81
DISKCOPY	COM	1216	08-04-81
DISKCOMP	COM	1124	08-04-81
COMP	COM	1620	08-04-81
DATE	COM	252	08-04-81
TIME	COM	250	08-04-81

1985 Windows 1.0

Systém je koncipován jako rozhraní pro DOS, vývoj trvá dva roky. Z komerčního hlediska se ale zpočátku jedná o propadák.

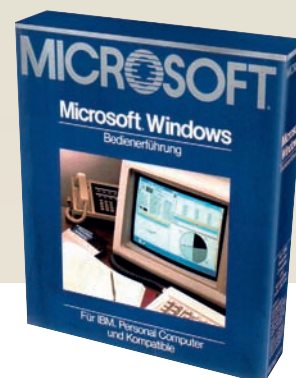

FOTO: IBM 704 WITH COURTESY OF INTERNATIONAL BUSINESS MACHINES CORPORATION. UNAUTHORIZED USE NOT PERMITTED. WIKIPEDIA/JOHO

